

1.1 තත්ත්වගණනය කළ මතය

සී/ස එල්ආර්ඩීසී සේවා (පෞද්ගලික) සමාගමේ 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශනය හිමිකම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්, සාරාංශගත වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවලින් සමන්විත 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාව සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, සමාගමේ 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය කාර්යසාධනය හා මුදල් ප්‍රවාහ සත්‍ය හා සාධාරණ ලෙස දැක්වෙන අයුරින් කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර සඳහා වූ ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කර ඇති බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මාගේ මතය තත්ත්වගණනය කරනු ලැබේ. ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර.) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිති යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාර්ශවයන්ගේ වගකීම්

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර සඳහා වූ ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍ය වන අභ්‍යන්තර පාලනයන් තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී, සමාගම අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාමේ හැකියාව තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීමක් වන අතර, කළමනාකාරිත්වය සමාගම ඇවර කිරීමට අදහස් කරන්නේ නම් හෝ වෙනත් විකල්පයක් නොමැති විටදී මෙහෙයුම් නැවැත්වීමට කටයුතු කරන්නේ නම් හැර අඛණ්ඩ පැවැත්මේ පදනම මත ගිණුම් තැබීම හා සමාගමේ අඛණ්ඩ පැවැත්මට අදාළ කරුණු අනාවරණය කිරීමද කළමනාකරණයේ වගකීමකි.

සමාගමේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධ වගකීම, සම්බන්ධ පාර්ශව විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව, සමාගමේ වාර්ෂික සහ කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යාම අවශ්‍ය කෙරේ.

1.4 මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණකගේ වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතික වීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සෑම විටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවිය හැකි අතර, මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි බලපෑමක් විය හැකි බව අපේක්ෂා කෙරේ.

මා විසින් වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකසුමට අනුබලයක් ලෙස ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය කරන ලදී. තවද,

- වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගේ අවදානම් හඳුනාගැනීමේදී හා තක්සේරු කිරීමේදී අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පටිපාටි සැලසුම් කිරීමෙන් වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවන්නාවූ අවදානම් මඟහරවා ගැනීමට, ප්‍රමාණවත් සහ සුදුසු විගණන සාක්ෂි ලබාගැනීම මාගේ මතයට පදනම් වේ. වරදක් නිසා සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවක් හේතුවෙන් සිදුකරන ලද ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයක් හඳුනා නොගැනීම මගින් සිදුවන්නාවූ බලපෑම ප්‍රබල වන අතර, දුෂ්ඨත්වය, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීම, වේතනාන්විත මඟහැරීම හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මඟහැරීම වංචාවක් ඇතිවීමට හේතුවේ.
- අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පටිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස සමාගමේ අභ්‍යන්තර පාලනය සම්බන්ධයෙන් අවබෝධයක් ලබා ගන්නා ලද නමුත්, අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳ මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමට අදහස් නොකරයි.
- කළමනාකරණය විසින් අනුගමනය කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය සහ යොදා ගන්නා ලද ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල හා සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම්වල සාධාරණත්වය ඇගයීම.
- සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් හේතුවෙන් සමාගමේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ ප්‍රමාණාත්මක අවිනිශ්චිතතාවයක් තිබේද යන්න සම්බන්ධයෙන් ලබාගත් විගණන සාක්ෂි මත පදනම්ව ගිණුම්කරණය සඳහා ආයතනයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ පදනම යොදා ගැනීමේ අදාළත්වය තීරණය කරන ලදී. ප්‍රමාණවත් අවිනිශ්චිතතාවයක් ඇති බවට මා නිගමනය කරන්නේ නම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඒ සම්බන්ධයෙන් වූ හෙළිදරව්කිරීම්වලට මාගේ විගණන වාර්තාවේ අවධානය යොමු කළ යුතු අතර, එම හෙළිදරව් කිරීම ප්‍රමාණවත් නොවන්නේ නම් මාගේ මතය විකරණය කළ යුතු වේ. මාගේ නිගමනයන් විගණකගේ වාර්තාවේ දිනය දක්වා ලබා ගන්නා ලද විගණන සාක්ෂි මත පදනම් වේ. කෙසේ වුවද, අනාගත සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් මත අඛණ්ඩ පැවැත්ම අවසන් විය හැකිය.
- හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය සහ අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණ අයුරින් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත් බව ඇගයීම.
හැකිතාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථයද පුළුල් කර ඇත.
- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කළ සමාගමේ කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකිවන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි විධිමත්ව හා

ප්‍රමාණාත්මකව සැලසුම් කර තිබේද යන බව සහ එකී පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේ ද යන බව;

- යම් අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ සමාගමේ පාලක මණ්ඩලය විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව, සමාගම ක්‍රියා කර ඇති බව,
- සිය බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව,
- සම්පත් සකසුරුවම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීතිරීතිවලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර ඇති බව,

1.5 මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.5.1 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම පිළිබඳ අභ්‍යන්තර පාලනය

ගනුදෙනු කළමනාකාරිත්වයේ පොදු සහ නිශ්චිත අධිකාරිබලය සහිතව ක්‍රියාත්මක කිරීම, අදාළ වන වාර්තාකරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට අවශ්‍ය වන පරිදි ගනුදෙනු සටහන් කිරීම සහ වත්කම් සඳහා ගිණුම් කටයුතුභාවය පවත්වාගෙන යාම, කළමනාකාරිත්වයේ පොදු සහ නිශ්චිත අධිකාරි බලය සහිතව පමණක් වත්කම්වලට ප්‍රවේශ වීම, සටහන් කරන ලද වත්කම් සඳහා වූ ගිණුම්කටයුතුභාවය පවත්වා වත්කම් සමඟ සාධාරණ කාල වකවානුවලදී සැසඳීම සහ වෙනස්කම් ඇතොත් ඒවා සම්බන්ධයෙන් නිසි පියවර ගැනීම ආදිය සඳහා සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාගැනීමට ප්‍රමාණවත් “මනාලෙස සැලසුම් කරන ලද” අභ්‍යන්තර ගිණුම්කරණ පාලන පද්ධතියක් ආයතනය විසින් පවත්වාගෙන යාම අවශ්‍ය වේ.

1.5.2 කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර සඳහා වූ ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූල නොවීම

අදාළ ප්‍රමිතියට යොමුව සහිතව අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) 17 ඡේදය - දේපළ පිරිසක හා උපකරණ</p> <p>දිගු කාලීන බදු පදනම මත රු. මිලියන 16.52 කට සමාගම අත්පත් කර ගත් අත්තිඩියෙහි පිහිටි ඉඩම, සමාගමට සම්පූර්ණයෙන් අයිති ඉඩමක් ලෙස(Free hold assets) මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ජංගම නොවන වත්කම් යටතේ දක්වා තිබුණි.</p>	<p>ගිණුම්කරණ දෝෂය මේ වන විට නිවැරදි කර ඇත.</p>	<p>ගිණුම් ප්‍රමිතවලට අනුව වත්කම් වර්ගීකරණය කළ යුතුය.</p>
<p>(ආ) 23 ඡේදය - ආදායම්</p> <p>සේවාවන්ට අදාළව නිමකළ අදියරයන්ට අදාළ ආදායම් හඳුනාගැනීමේ ක්‍රමවේදයන්ද ඇතුළත්ව ආදායම් හඳුනා ගැනීමේ ගිණුම් ප්‍රතිපත්තින් අනාවරණය කර නොතිබුණි.</p>	<p>ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන් අනුව ඉදිරියේදී කටයුතු කරනු ඇත.</p>	<p>ගිණුම් ප්‍රමිත අනුව නිම කළ අදියරයන්ට අනුව ආදායම හඳුනාගත යුතුය.</p>

1.5.4 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

විගණන නිරීක්ෂණ	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) රු. 4,963,478 ක් වටිනා ලිපි ද්‍රව්‍ය හා නිම් ඇඳුම් ඉතිරි තොග මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ජංගම වත්කම් යටතේ දක්වා නොතිබුණි.	තොග අයිතමයන් එලෙස දක්වා නොමැත. නමුත් ගබඩා වාර්තාව නිසි ලෙස පවත්වා ගෙන ගොස් ඇත.	සමාගම සතු සියළු තොග සත්‍යාපනය කර මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දැක්විය යුතුය.
(ආ) ආරක්ෂක උපකරණ තොග පිරිවැය ලෙස රු. මිලියන 23.78 මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල වල දක්වා තිබූ අතර එම පිරිවැය තුළ රු. මිලියන 3.10 ක සැපයුම් සමාගම නිරීක්ෂණයට දරන ලද විදේශ ගමන් වියදමද ඇතුළත්ව තිබුණි. එමෙන්ම මෙම තොගයට අදාළව භාණ්ඩ ලැබීම් පත්‍ර (GRN) සමාගම නිකුත් කර නොතිබුණි.	වියදම මෙම ආරක්ෂක උපකරණ තොගය වෙනුවෙන්ම දරණ ලද සෘජු වියදමක් වන නිසා පොදු ව්‍යාපාර ප්‍රවර්ධන වියදමක් ලෙස වර්ගීකරණය කළ නොහැක. එමෙන්ම මෙම ආරක්ෂක උපකරණ තොගය සඳහා භාණ්ඩ ලැබීමේ පත්‍රිකා (GRN) නිකුත් කර නොමැති වීම සිදුවූ අඩුපාඩුවක් ලෙස පිළිගන්නිමි.	ආරක්ෂක උපකරණ පිරිවැය පමණක් තොග පිරිවැය ලෙස ගිණුම් ගත කළ යුතුය.

1.5.5 නොසැසඳුණු පාලන ගිණුම්

විෂය	මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව වටිනාකම	අනුරූපී වාර්තා අනුව වටිනාකම	වෙනස	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
ආරක්ෂක නිලධාරීන්ගේ තැන්පතු ගිණුමේ ශේෂය	රු. මිලියන 30.47	රු. මිලියන 28.42	රු.මිලියන 2.05	ආරක්ෂක ඇප තැන්පතු මුදල් තුලනය පවත්වා ගෙන යාම සඳහා අවශ්‍ය ඉදිරි මාසී ගෙන ඇත.	ආපසු අතර අනතුරුව මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල නිවැරදි වටිනාකම දැක්විය යුතුය.

1.6. ලැබිය යුතු හා ගෙවිය යුතු ගිණුම්

1.6.1 ලැබිය යුතු මුදල්

විගණන නිරීක්ෂණ	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) සමාගම, ඉඩම් ගොඩකිරීමේ හා සංවර්ධනය කිරීමේ සමාගම සමග මිනිස් ශ්‍රමිකයන් සැපයීමට (Man Power) ගිවිසුම් ගත වී තිබුණු	ඉදිරියේදී මව් සමාගමේ මුදල් තත්වය යහපත් වූ පසු එය අයකර ගැනීමට කටයුතු කරනු ලැබේ.	සමාගමට ලැබිය යුතු මුදල් කඩිනමින් අයකර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.

අතර සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට ඒ වෙනුවෙන් සමාගමට අයවිය යුතුව පැවති ශේෂය රු.මිලියන 16.02 ක් වූ අතර ඉන් රු. මිලියන 10.72 මාස 03 ක් 12 ක් අතර කාලයක සිට අය විය යුතුව තිබුණි.

(ආ) සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශයෙන් සහ ජාතික ජල සම්පාදන මණ්ඩලයෙන් ලැබිය යුතු ශේෂය රු.මිලියන 391.69 ක් වූ අතර ඉන් රු. මිලියන 22.44 ක් වසර 1 ක් 5 ක කාලයක සිට අයනොවී පැවති අතර මෙම ණය ගනුදෙනු මතභේදයට තුඩුදී තිබුණු බව නිරීක්ෂණය විය. ණය අය කර ගැනීමේ හැකියාව අනුව අමාත්‍යාංශ මට්ටමෙන් හා නීතීමය වශයෙන් ගත හැකි ක්‍රියා මාර්ග සඳහා අදාළ කටයුතු සම්පාදනය කරමින් පවතී. සමාගමට ලැබිය යුතු මුදල් කඩිනමින් අයකර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.

1.6.2 ගෙවිය යුතු මුදල්

විගණන නිරීක්ෂණ	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට නොගෙවූ වැටුප් ශේෂය රු. මිලියන 38.84 ක් වූ අතර එම ශේෂයෙන් රු.මිලියන 12.99 ක් වර්ෂ 5 කට වැඩි කාලයක සිට නිරවුල් කර නොතිබුණි.	මෙම ගිණුම තවදුරටත් විශ්ලේෂණය කොට අවුරුදු 05ට වඩා වැඩි සේවකයන්ගේ අත්හිටවූ වැටුප් සම්බන්ධයෙන් සුදුසු ක්‍රියාමාර්ගයක් ගැනීමට ආයතනය ඉදිරියේදී කටයුතු කරනු ලැබේ.	ගෙවිය යුතු ශේෂයන් කඩිනමින් නිරවුල් කිරීමට හෝ තවදුරටත් වගකීමක් නොමැති ගෙවිය යුතු ශේෂයන් ආදායමට ලියා හැරීමට හෝ කටයුතු කළ යුතුය.

1.7 නීති රීති හා රෙගුලාසි හා කළමනාකරණ තීරණවලට අනුකූල නොවීම

නීති රීති රෙගුලාසි වලට යොමුව	අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) කළමනාකරණ සේවා දෙපාර්තමේන්තුව නිකුත් කරන ලද අංක 30 හා 2016 සැප්තැම්බර් 22 දිනැති කළමනාකරණ සේවා චක්‍රලේඛය	චක්‍රලේඛයේ විධිවිධාන පරිදි සමාගමේ තනතුරුවලට අදාළ වැටුප් ව්‍යුහය කළමනාකරණ සේවා දෙපාර්තමේන්තුවෙන් අනුමත කර ගෙන නොතිබුණි.	කළමනාකරණ සේවා දෙපාර්තමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කර අනුමැතිය ලබා ගැනීම සම්බන්ධයෙන් ඉදිරියේදී කටයුතු කරනු ඇත.	චක්‍රලේඛ විධි විධාන අනුව තනතුරුවලට අදාළ වැටුප් ව්‍යුහයන් අනුමත කර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.
(ආ) රාජ්‍ය ව්‍යාපාර දෙපාර්තමේන්තුව නිකුත් කරන ලද	රාජ්‍ය ව්‍යාපාර රජයේ ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශ සංග්‍රහයේ උපදෙස් ඒ ආකාරයට පිළිපැදිය යුතු වන	මේ වන විටත් පත් කොට ඇති අතර ඉදිරියේදී ප්‍රසම්පාදන	චක්‍රලේඛ විධි විධාන අනුව සමාගම මෙහෙයුම් හා මූල්‍ය පාලනය

අංක පීඊඩී/12 හා 2003 ජුනි 02 දිනැති යහ පාලන වක්‍රලේඛය 7.3 වගන්තිය

අතර අනෙකුත් ක්‍රියා පරිපාටි හා විධි විධාන ආයතනයේ අවශ්‍යතාවලට අනුරූපීව සකස් කරයි නම් ඒ වෙනුවෙන් රේඛීය අමාත්‍යාංශයේ හා මහා භාණ්ඩාගාරයේ ව්‍යාපාර දෙපාර්තමේන්තුවේ අනුමැතිය ලබාගත යුතු වුවද සමාගම විසින් පිළියෙල කරන ලද අනෙකුත් ක්‍රියා පරිපාටි හා විධි විධාන සම්බන්ධයෙන් එලෙස අනුමැතිය ලබාගෙන නොතිබුණි.

කටයුතු එම කමිටුව හරහා සිදු වේ.

සම්බන්ධව සකස් කරනු ලබන ක්‍රියාපාරිපාටීන් සඳහා මහා භාණ්ඩාගාර අනුමැතිය ලබාගත යුතුය.

(ඇ) 2009 අංක 09 දරන දරන ජාතිය ගොඩනැගීමේ බදු පනත සහ 2017 අංක 24 දරන දේශීය ආදායම් බදු පනත

(i) ජාතිය ගොඩනැගීමේ බදු යම් කාර්තුවක් අවසාන වූ පසු එලඹෙන මාසයේ 20 දිනට පෙර දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුව ගෙවිය යුතු වුවද සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන වන විටත් ඉකුත් වර්ෂවලට අදාළව රු. මිලියන 4.25 ක් හා සමාලෝචිත වර්ෂයට අදාළව රු. මිලියන 7.82 ක ජාතිය ගොඩ නැගීමේ බදු ගෙවීමට සමාගම කටයුතු කර නොතිබුණි.

2021 වර්ෂය තුළ සැලසුම්ගත ගෙවීම් කාල සටහනකට අනුව නිරවුල් කරමින් පවතී.

බදු පනත අනුව කාලීනව බදු ගෙවිය යුතුය.

(ii) එකතු කළ අගය මත බදු (VAT) බදු අයකිරීමෙන් පසු එලඹෙන මාසය අවසන් වීමට දිනට පෙර ගෙවිය යුතු වුවද සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට සමාගම ගෙවිය යුතු එකතු කළ අගය මත බදු වටිනාකම රු. මිලියන 345.65 ක් විය. එමෙන්ම ගෙවිය යුතු එකතු කළ අගය මත සමාගම අයකර ගත් බදු මුදල් සමාගමේ දෛනික මුදල් අවශ්‍යතා වෙනුවෙන් යොදා ගැනීම බදු මුදල් ගෙවීමේ ප්‍රමාදයට සෘජුව බලපා තිබුණි.

සමාගම ගෙවිය යුතු එකතු කළ අගය මත බදු මුදල් සේවක වැටුප් ගෙවීම් වැනි දෛනික අවශ්‍යතා සඳහා යොදාගෙන ඇති බව මා වෙතද වාර්තා කර ඇත. ඒනිසා එම බදු මුදල් නියමිත කාල සටහනකට අනුව දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුව වෙත ප්‍රේෂණය කරන ලෙස අදාළ නිලධාරීන්ට උපදෙස් ලබාදී ඇත.

බදු පනත අනුව කාලීනව බදු ගෙවිය යුතුය.

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශ අනුව, 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා සමාගමේ මෙහෙයුම් කටයුතු වල ප්‍රතිඵලය රු. මිලියන 76.26 ක බදු පෙර ලාභයක් වූ අතර ඊට අනුරූපී ඉකුත් වර්ෂයේ බදු පෙර ලාභය වූ රු. මිලියන 61.63 ක සමග සැසඳීමේදී සමාලෝචිත වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රතිඵලය රු.මිලියන 14.63 කින් වර්ධනය වී තිබුණි. පරිපාලන හා අනෙකුත් වියදම් රු. මිලියන 21.88 කින් අඩු වීම මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයෙහි වර්ධනයට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතුවී තිබුණි.

2.2. විග්‍රහණමක මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.2.1 කැපී පෙනෙන ගිණුම්කරණ අනුපාත

ඉකුත් වර්ෂය හා සැසඳීමේදී සමාගමේ ආදායම රු. මිලියන 164 කින් ඉහළ ගියද සේවා පිරිවැය රු. මිලියන 171 කින් ඉහළ යාම නිසා ඉකුත් වර්ෂයේ සියයට 8 ක් වූ දළ ලාභ අනුපාතය සමාලෝචිත වර්ෂයේදී එය සියයට 7 දක්වා සියයට 1 කින් අඩු වී තිබුණි. මිනිස්බල සැපයීමට අදාළ වැටුප් අතිකාල හා දීමනා රු. මිලියන 54 කින් ඉහළ යාම සහ ආරක්ෂක සේවා සැපයීමට අදාළ දඩ හා අධිහාරය රු. මිලියන 36 කින් ඉහළ යාම සේවා පිරිවැය ඉහළ යාමට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වී තිබුණි.

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 කාර්ය සාධනය

	විගණන නිරීක්ෂණ	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ)	<p>ආරක්ෂිත සේවාවන් සැපයීම, ආරක්ෂිත විමර්ශන සහ අනෙකුත් විමර්ශන සේවා සැපයීම සමාගමේ ප්‍රධාන කාර්යයන් විය. එසේ වුවත්, ලගාකර ගැනීමට අපේක්ෂිත භෞතික හා මූල්‍ය ඉලක්කයන් දැක්වෙන ක්‍රියාකාරී සැලැස්මක් පිළියෙල කර නොතිබුණි එසේම, සමාගමේ ප්‍රමුඛ කාර්යයන් වෙනුවෙන් ප්‍රධාන කාර්යසාධන දර්ශක කළමනාකරණය විසින් සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා පිළියෙල කර නොතිබුණි. මෙම නිසා සමාලෝචිත වර්ෂයේ සමාගමේ කාර්ය සාධනය විගණයේදී නිෂ්චය කළ නොහැකි විය.</p>	<p>කාර්ය සාධනය මැනීමේදී ක්‍රියාකාරී සැලැස්මක් පිළියෙල කර නොමැති බව පිලිගන්නා අතර එය නිවැරදි කර ගැනීමට අවශ්‍ය පියවර ගනු ලැබේ.</p>	<p>සමාගමේ මෙහෙයුම් කටයුතු වඩා ඵලදායීව කළමණාකරණය කිරීමට ක්‍රියාකාරී සැලැස්මක් පිළියෙල කළ යුතුය.</p>
(ආ)	<p>එක් එක් ණයගැති ශේෂ අයකර ගැනීමේ හැකියාව පිළිබඳ විශ්ලේෂණය නොකර, සමාගමේ</p>	<p>විශ්ලේෂණාත්මකව සලකා බලා ඉදිරියේදී වඩාත් යථාර්ථවාදී පදනමක් මත අධිමාණ ණය වෙන්</p>	<p>ණයගැති ශේෂ අයකර ගැනීමේ හැකියාව, විශ්ලේෂණය කර අධිමාණ</p>

අඩමාන ණය වෙන් කිරීමේ කිරීම සිදු කරන ලෙස අදාල ණය වෙන් කිරීම වඩා ප්‍රතිපත්තියට අනුව වර්ෂ 1-2 අතර නිලධාරීන්ට උපදෙස් දෙන ලදී. ස්ථානවලට වේ. සියයට 50 ක්ද, වර්ෂ 2-3 අතර සියයට 75 ක්ද වර්ෂය 3 ට වඩා වැඩි ණයගැතියන් වෙනුවෙන් සියයට 100ක් ප්‍රතිපාදන වෙන්කර තිබුණි. මේ අනුව සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට රු. මිලියන 33.24 ක ප්‍රතිපාදන සිදු කර තිබූ අතර ප්‍රතිපත්තියේ සඳහන් වූ අඩමාන ණය වෙන් කිරීමේ අනුපාතයන් හඳුනාගැනීමේ ක්‍රමවේදය විගණනයේදී ගැටළු සහගත විය.

3.2 කළමනාකරණ අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණ	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) සේවා ගිවිසුම් අනුව, ආරක්ෂක නිලධාරීන් ආරක්ෂක සේවාවල යොදවා නොතිබීම නිසා දඩ හා අධිභාරයන් ලෙස සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී සේවා ලාභී ආයතන විසින් රු.මිලියන 71.1 ක් අයකර ගෙන තිබූ අතර එය සමාලෝචිත වර්ෂයේ ශුද්ධ ලාභයේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 129 ක් විය. එම අඩුකිරීමට අදාළ වූ හේතූන් මොනවාද යන්න පිළිබඳ සොයා බලා නිවැරදි කිරීමේ ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමට සමාගම කටයුතු කර නොතිබුණු බව විගණනයේදී නිරීක්ෂණය විය.	ගනුදෙනු කරුවන් සමඟ ගිවිසුම් ගත වීමේදී අධිභාර සම්බන්ධයෙන් වන සමාගමට අවාසිදායක කොන්දේසි ඉවත් කර නව ගිවිසුම් සඳහා එළඹීමට මේ වන විට කටයුතු කර ඇත.	සමාගම සේවාදායකයන් සමඟ ඇතිකරගෙන ඇති ගිවිසුම්වල කොන්දේසි අනුව ආරක්ෂක නිලධාරීන් සේවයේ යෙදවීම මත අධිභාර/ දඩ මුදල් අවම කර ගැනීමටත් කඩිනම් පියවර ගත යුතුය.
(ආ) සේවා මුර වෙනුවෙන් වූ අවම ගෙවීම් රේටයන් 2013 වර්ෂයේ සිට රජය විසින් සංශෝධනය කිරීම මත ගනුදෙනුකරුවන්ගෙන් අයකරගත යුතුව තිබුණු රු. මිලියන 16.89 ක් සේවා ගිවිසුම්වල ගාස්තු සංශෝධනය කිරීමේ ප්‍රතිපාදන නොමැති වීම නිසා සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන වන විටත් අයකර ගැනීමට සමාගම අපොහොසත් වී තිබුණු අතර එම වටිනාකම බොල් ණයක් ලෙස ලාභයෙන් කපා හැර තිබුණි. සමාගම සේවාදායකයන් සමඟ ගිවිසුම්ගත වීමේදී ප්‍රමාණවත් අවධානයක් යොමු නොකිරීම මෙයට සෘජුව බලපා තිබුණි.	එවැනි තත්වයක් ඉදිරි කාල පරිච්ඡේද වල ඇති විය හැකි සියළු තත්වයන් මේ වන විට ආවරණය කර ඇති අතර අවශ්‍ය ගිවිසුම් ප්‍රතිපාදනයන් සමාගම හා ගනුදෙනුකරුවන් අතර ඇති වන ගිවිසුම් සඳහා ඇතුළත් කිරීමට මේ වන විට කටයුතු කර ඇත	සේවාදායක ආයතන සමඟ ගිවිසුම් ගත වීමේදී සේවක ගෙවීම් පිළිබඳ අනාගතයේදී ඇතිවිය හැකි වෙනස්කම් පිළිබඳ ගිවිසුම්වල ප්‍රතිපාදන සලසා ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.
(ඇ) සමාලෝචිත වර්ෂයේදී සමාගම සිය ප්‍රධාන කාර්යාලීය ගොඩනැගිල්ල ඉදිකිරීම සඳහා අත්තිඩියේ පිහිටි පර්වස් 120 ක ඉඩමක් ප්‍රධාන මව් සමාගමෙන් දිගු කාලීන බදු	ආයතනයේ මූල්‍ය ශක්‍යතාවය අනුව මෙම සැලසුම් ක්‍රියාත්මක කිරීම	සමාගමට සිය ප්‍රධාන කාර්යාලය පවත්වා ගැනීමට සමාගමටම

පදනම මත රු. මිලියන 16.52 කට ලබා ගෙන තිබුණද සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන වන විටත් ඇස්තමේන්තු ගත වටිනාකම රු. මිලියන 200 ක් වූ එම ඉදිකිරීමට අදාළ අනුමැතීන් ලබා ගැනීමට හෝ මූලික සැලසුම් සකස් කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි. කෙසේ වෙතත් 2020 අගෝස්තු මස වන විට ප්‍රධාන කාර්යාලීය ගොඩනැගිල්ල ඉදිකිරීම වෙනුවට එම ඉඩමෙහි වෙනත් ව්‍යාපාරයක් ඇරඹීමට සමාගම කටයුතු කර තිබුණි.

තාවකාලිකව නතර වූ අතර මේ වන විට LRDC අනන්‍යාධාර සංගමය මඟින් ආහාර සැකසුම් මධ්‍යස්ථානයක් ලෙස යොදා ගෙන තිබේ.

අයිති ගොඩනැගිල්ලක් නොමැති බැවින්, සැලසුම් ගත පරිදි එකී ඉදිකිරීම් සිදු කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය

(ඇ) සමාගම විසින් ක්‍රියාත්මක කරන ලද බොරලැස්ගමුව වැවේ හංස බෝට්ටු සේවාව 2008 වර්ෂයේ සිට කුලී පදනම මත පෞද්ගලික ආයතනයකට පවරා තිබුණු අතර වාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තුව විසින් 2011 වර්ෂයේදී මෙම සේවාව අත්හිටුවීම මත සමාගම පෞද්ගලික ආයතනය සමඟ ඇති කරගත් ගිවිසුම දීර්ඝ කර නොතිබුණු අතර සමාගමට අයත් බෝට්ටු නැවත පවරා ගැනීමට කටයුතු නොකිරීම හේතුවෙන් බදුකරු සමාලෝචිත වර්ෂයේ සැප්තැම්බර් වන විටත් සමාගමේ බෝට්ටු භාවිතා කරමින් බෝට්ටු සේවාව අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන ගොස් තිබුණි. ඒ අනුව සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට උක්ත හංස බෝට්ටු සේවාවට අදාළ හිඟ කුලී මුදල් අය නොවීම මත සමාගමට සිදුවූ සමුච්චිත පාඩුව රු. 1,010,350 ක් වුවද සමාගම ඒ ගැන තක්සේරුවකින් තොරව සමාගමට අයත් බෝට්ටු 5 ක් රු. 300,000 කට සමාලෝචිත වර්ෂයේ සැප්තැම්බර් 5 දින එම පෞද්ගලික ආයතනයටම විකුණා තිබුණි. මෙම ප්‍රසම්පාදනයේදී තරඟකාරී මිල කැඳවීමකින් තොරව සහ විධිමත්ව තක්සේරු කිරීමකින් තොරව සමාගම බෝට්ටුවල විකුණුම් මිල, තීරණය කිරීම විගණනයේදී ප්‍රශ්නකාරී විය.

වාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තුවෙන් හංස බෝට්ටු ඉවත් කර ගන්නා ලෙස දැනුම් දීමෙන් පසුව සමාගමට අයත් බෝට්ටු නැවත සමාගම භාරයට නොගැනීම තුළ සමාගම විසින් වරදක් සිදු කර ඇති බව පෙනේ. ඒ සම්බන්ධයෙන් පරීක්ෂා කල යුතුව ඇත. මෙම ප්‍රසම්පාදනයේදී තරඟකාරී මිල ගණන් කැඳවීමක් සිදු නොකිරීම සම්බන්ධයෙන් විමර්ශනයක් සිදුකර යම් අක්‍රමිකතාවන් සිදු වී ඇත්නම් ඒ සම්බන්ධයෙන් ඉදිරි ක්‍රියාමාර්ග ගනු ලැබේ.

සමාගමට අයත් දේපළ, සමාගමේ දියුණුව පිණිස ඵලදායීව භාවිතා කළ යුතු අතර සමාගම සතු දේපළ බැහැර කිරීමේදී රජයේ ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශ අනුගමනය කළ යුතු අතර සමාගමට වාසි දායක වන තරඟකාරී මිලක් ලබාගත යුතුය.

(ඉ) ආරක්ෂක නිලධාරීන්ගෙන් අයකර ගෙන තිබූ නැවත ගෙවිය යුතු සේවක ඇප ගිණුමෙන් රු.18,581,348 ක් සමාගමේ පුනරාවර්ථන වියදම් සඳහා කළමනාකරණ අනුමැතියකින් තොරව වර්ෂය තුළදී ලබා ගෙන තිබුණි.

මේ සඳහා හිටපු කළමනාකරනයේ අනුමැතිය ලබා නොගැනීම සම්බන්ධයෙන් පරීක්ෂා කල යුතුව ඇත.

නැවත ගෙවිය යුතු ශේෂයන් ගෙවීමට සමාගම පවත්වාගෙන යන බැංකු ශේෂය, පුනරාවර්ථන වියදම් සඳහා යොදා නොගත යුතුය.

3.3 මෙහෙයුම් අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණ

කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම

නිර්දේශය

(අ) ඉන්වොයිස් නිකුත් කිරීමට පෙර ඒවායේ නිවැරදිභාවය සනාථ කර ගැනීම සඳහා ස්ථානාධිපතිවරයා විසින් පිළියෙල කරන ලද පැමිණීමේ ලේඛණය ගනුදෙනුකරුගේ වාර්තා සමග සසඳා නොතිබුණි. මෙවැනි සැසඳීමේ ක්‍රමවේදයක් නොතිබීම හේතුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ ඉන්වොයිස් කළ වටිනාකම සහ ලැබුණු තරා මුදල අතර රු. මිලියන 123.59 ක වෙනසක් නිරීක්ෂණය විය. එය ආරක්ෂක සේවා අංශයේ දායකත්වයේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස සියයට 31 ක් විය.

වර්ථමානයේදී මෙම තත්වය නිවැරදි කිරීමට කටයුතු සිදු කරමින් පවතී.

සේවාදායකයන්ට ඉන්වොයිස් නිකුත් කිරීමට පෙර ඒවායේ නිවැරදි බව තහවුරු කර ගත යුතුය.

(ආ) 2020 වර්ෂය තුළ ආරක්ෂක සේවා සැපයීම වෙනුවෙන් ආයතන 31 වෙත ටෙන්ඩර් පත් ඉදිරිපත් කර තිබුණද ඉන් ආරක්ෂක සේවය ලබා ගැනීමට ආයතන 4 ක් පමණක් ඉදිරිපත් වී තිබුණු අතර සමාගමේ ප්‍රධාන සේවා දායක ආයතනය වන සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශයද සමාගමෙන් ආරක්ෂක සේවා ලබා ගැනීම සීමා කර තිබුණි. මේ අනුව ආරක්ෂක සේවා සැපයීමට සමාගමට ලැබෙන වෙළඳපල අවස්ථා අඩු වීම සමාගමේ අඛණ්ඩ පැවැත්මටද අහිතකර ලෙස බලපා තිබුණි.

පසු බැසීම තාවකාලික පසු බැසීමක් ලෙස සැලකිය හැකි අතර වඩා ගුණාත්මක සේවාවක් ගනුදෙනුකරුවන්ට ලබා දීම තුලින් වෙළඳපොල ස්ථාවර කර ගැනීමට හැකි වී ඇත.

තරඟකාරී ලෙස සේවාදායකයන් ආරක්ෂණය කර ගැනීමට කටයුතු කර සමාගමේ ඉපයීම් ස්ථායීව පවත්වාගෙන යාමට කටයුතු කළ යුතුය.

(ඇ) ව්‍යාපාර කටයුතු විවිධාංගීකරණය කිරීමේ අරමුණින් රු.මිලියන 23.79 ක් වැයකර Metal Detectors 1,000 ක්, ආරක්ෂක උපකරණ 731 ක් සහ පියවූ පරිපථ රූපවාහිනී කැමරා (CCTV) 1,669 ක් මිලට ගෙන තිබුණි. රජයේ ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශ සංග්‍රහයේ නියමයන් අනුගමනය කරමින් මිල ගණන් කැඳවා භාණ්ඩ මිලට ගැනීම වෙනුවට සමාගමේ නිලධාරීන් සිදුකළ විදේශ සංචාරයකදී තෝරාගත් විදේශීය ආයතන දෙකකින් මිලට ගැනීම් සිදුකර තිබුණි. මේ භාණ්ඩ සඳහා වගකීම් සහතික ලබාගෙන නොතිබුණු අතර භාණ්ඩවල ගුණත්වය පරීක්ෂා කිරීමකින් තොරව භාණ්ඩ භාරගෙන තිබුණි. එසේම මෙකී වෙළෙඳපල විවිධාංගීකරණ වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීමට පෙර වෙළෙඳපල

මෙම තත්වය මහභරවා ගැනීමට නව කළමණාකරණය මේ දක්වා යම් යම් තීන්දු තීරණය ගෙන ඇති බව දැනුම් දීමට කැමැත්තෙමි. සුදුසු ගනුදෙනුකරුවන් දේශීය හා විදේශීය වශයෙන් හඳුනා ගෙන, අලෙවි කිරීමට අදාල කටයුතු සම්පාදනය කිරීම ඉන් ප්‍රධාන වේ. මෙම ප්‍රසම්පාදයේදී සිදුවී ඇති අක්‍රමිකතාවයන් සම්බන්ධයෙන් පරීක්ෂා කිරීමට අපරාධ පරීක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව වෙත යොමුකර ඇත.

භාණ්ඩ මිලදී ගැනීමේදී එම උපකරණ වෙළඳපල තුළ අලෙවිකිරීමට ඇති හැකියාව පිළිබඳ ශක්‍යතා අධ්‍යයනයක් කළ යුතු අතර අලෙවි කරන උපකරණ සඳහා අලෙවියෙන් පසු සේවා සැපයීමට ක්‍රමවේදයක් සකස් කළ යුතුය.

සමීක්ෂණයන් සිදුකර නොතිබුණි. ඉහත අඩුපාඩු සහිතව මිලට ගෙන තිබුණු Metal Detectors උපකරණවලින් 513 ක් සහ අධීක්ෂණ උපකරණ සියල්ලම එනම් 731 ම සමාලෝචිත වර්ෂය අවසන් වනවිටත් අලෙවිකර නොතිබුණු අතර මෙම භාණ්ඩවල වගකීම් කාලය ඉකුත්වීම නිසා මෙයින් සමාගමට සිදුව තිබුණු අලාභය රු.මිලියන 10 ක් පමණ විය. එසේම ඩොලර් 49,537.90 කට (රු.මිලියන 8.73) සමාලෝචිත වර්ෂයේදී අලෙවිය සඳහා සමාගම මිලදී ගෙන තිබූ පියවූ පරිපථ රූපවාහිනී කැමරා (CCTV) උපකරණ 1,669 කින් උපකරණ 124 ක් පමණක් අලෙවි කර තිබූ අතර ඒකක 1545 ක් සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට තොගයෙහි ඉතිරිව පැවතුණි. පසු සේවා සැපයීමේ වැඩපිළිවෙලක් නොවීම හා අලෙවි ප්‍රවර්ධන කටයුතු සිදු නොකිරීම නිසා මෙමඟින්ද සමාගමට විශාල අලාභයක් දැරීමට සිදුවන බව නිරීක්ෂණය විය.

- (ඇ) ශක්‍යතා අධ්‍යයනයකින් තොරව සමාගම මුහුදු වැලි අලෙවි කිරීමේ ව්‍යාපාරයක් සමාලෝචිත වර්ෂයේදී ආරම්භ කර තිබුණු අතර අලෙවි මධ්‍යස්ථාන දෙකක් යටතේ විකිණීම් කටයුතු සිදුකර තිබුණි. මින් එක් මධ්‍යස්ථානයක් සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන වන විට වසා දමා තිබුණු අතර එදිනට එම මධ්‍යස්ථානයෙන් වූ සමුච්චිත පාඩුව රු. 1,068,804 ක් විය. එමෙන්ම සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට අනෙක් අලෙවි මධ්‍යස්ථානය ලැබූ අලාභය රු.216,618 ක් වූ අතර 2020 මැයි වන විට වූ සමුච්චිත පාඩුව රු. 760,327 ක් විය.
- මෙම වැලි මධ්‍යස්ථාන දෙකම නව ව්‍යාපාර අවස්ථා තෝරා පවත්වා ගැනීම ආයතනයට ගැනීමට ප්‍රථම සමාගම එම අනාර්ථක කටයුත්තක් වූ අතර, ව්‍යාපාර පිළිබඳ ශක්‍යතා දිගින් දිගටම අලාභ තත්වයන් අධ්‍යයනයන් සිදුකළ යුතුය. වර්ධනය වීමට මත්තෙන් මෙම මධ්‍යස්ථාන දෙක වසා දැමීමට තීරණය කලේය.

3.5 මත හේදයට තුඩු දෙන ගණුදෙනු

විගණන නිරීක්ෂණ	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) සමාලෝචිත වර්ෂයේදී සමාගම ව්‍යාපාර ප්‍රවර්ධන කටයුතු වෙනුවෙන් රු. 915,000 ක් වටිනා තැගි වවුචර අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල අනුමැතියකින් තොරව සේවාලාභී ආයතනවල සේවය කරන නිලධාරීන්ට ලබා දී තිබුණද, තැගි වවුචර ලබා දීමට හේතු වූ කරුණු විගණනයට පැහැදිලි නොකෙරුණු අතර ඒවා එම පුද්ගලයන්ට ලබා දුන් බවට තහවුරු කර ගැනීමටද නොහැකි විය.	මෙම තැගි වවුචරයන් ලබාදීමේ වැඩ පිළිවෙල පෙර වර්ෂයේදී වෙනත් මුහුණුවරකින් තැගි ලබා දීමක් (Hampers) ලෙස ක්‍රියාත්මක වූ අතර, එය පරිපාලනය තීරණයක් වේ.	තැගි වවුචර ලබාදීම වඩාත් විනිවිද භාවයකින් සිදු කළ යුතුය.

- (ඉ) සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ සංස්කෘතික කටයුතු පිළිබඳ දෙපාර්තමේන්තුවෙන් සමාගමට අය විය යුතු රු. මිලියන 1.90 ක් එයට අදාළ ලියකියවිලි නොමැති වීම නිසා බොල්ණය ලෙස කපාහැර තිබුණි.
- මෙහි සඳහන් බොහෝමයක් බිල්පත් වර්ෂ 2011 හා 2012 වර්ෂයට අදාළ වන අතර, මෙම බිල්පත් අය කර ගැනීම ගත හැකි සියළු ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමෙන් අනතුරුව එනම් ගනුදෙනුකරුවන් සමඟ සාකච්ඡා පැවැත්වීම, පසු විපරම් කිරීමේ ලිපි යැවීම මගින් ආදී ක්‍රියාමාර්ග සඳහා ආයතනය යොමුව ඇති බව දැන්වීමට කැමැත්තෙමි.
- සමාගමට අය විය යුතු මුදල් වලට අදාළ තොරතුරු, එම මුදල් අයවන තෙක් ආරක්ෂාකාරීව පවත්වා ගත යුතුය.

3.6 මානව සම්පත් කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණ

කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම

නිර්දේශය

- (අ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට සමාගමේ අනුමත කාර්ය මණ්ඩලය 88 ක් වූ අතර එදිනට සත්‍ය කාර්ය මණ්ඩලය 93 ක් විය. එනම් එදිනට සමාගමේ අතිරික්ත කාර්ය මණ්ඩලය 16 වූ අතර පුරප්පාඩු සංඛ්‍යාව 11 ක් විය. අතිරික්ත කාර්ය මණ්ඩලයේ 11 ක් කළමනාකරණ සහයක නිලධාරීන් වූ අතර ඉහළ කළමනාකරණ තනතුරු පුරප්පාඩු 4 ක්ද මධ්‍ය හා පහළ කළමනාකරණ මට්ටමේ පුරප්පාඩු දෙකක ක්ද තිබුණි.
- පහළ කළමනාකරණ මට්ටම් වල පුරප්පාඩු පිරවීමට සැලසුම් කළ නව ව්‍යාපාර කටයුතු 2019 වර්ෂය වන විට ආරම්භ කර නොතිබුණු බැවින් එම පුරප්පාඩු පිරවීමේ අවශ්‍යතාවයක් නොතිබිණ.
- (ආ) කළමනාකරණ සේවා දෙපාර්තමේන්තුවේ එකඟතාවය මත එක් එක් තනතුරු සඳහා බඳවා ගැනීමේ හා උසස් කිරීමේ පරිපාටියක් පිළියෙල කර රේඛීය අමාත්‍යාංශය මගින් අනුමත කරගෙන නොතිබුණි. එමෙන් සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන වන විට අනුමත කාර්ය මණ්ඩලය ඉක්මවා සමාගම බඳවාගත් කාර්ය මණ්ඩලය 4380 ක් විය.
- බඳවා ගැනීමේ හා උසස් කිරීමේ පරිපාටිය ද කළමනාකරණ සේවා දෙපාර්තමේන්තු මගපෙන්වීමට අනුව සකස් කර අවසන් කර ඇති අතර එය 2021 වර්ෂයේ පළමු අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල රැස්වීමට ඉදිරිපත් කර අනුමැතිය ලබා ගැනීමට නියමිතය.
- සමාගමේ අනුමත කාර්ය මණ්ඩලය පුරප්පාඩු කඩිනමින් පිරවිය යුතුය.
- සමාගමේ බඳවා ගැනීමේ සහ උසස් කිරීමේ කාර්ය පටිපාටිය කළමනාකරණ සේවා දෙපාර්තමේන්තුවෙන් අනුමත කර ගත යුතුය.

4. ගිණුම් කටයුතුභාවය හා යහපාලනය

4.1 සංයුක්ත සැලැස්ම

විගණන නිරීක්ෂණ

කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම

නිර්දේශය

2003 ජුනි 02 දිනැති දරණ හා අංක පි.ඊ.ඩී/12 දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර වක්‍රලේඛයේ නියමයන්ට අනුව සමාගම විසින් සංයුක්ත සැලැස්මක් පිළියෙල කර නොතිබුණු නමුත් සමාගමේ සංයුක්ත සැලැස්ම පිළියෙල කිරීමට භාහිර උපදේශකයෙකු 2017 වර්ෂයේදී බඳවාගෙන තිබුණු අතර එම උපදේශන කටයුතු සඳහා සමාගම දරන ලද වියදම රු. මිලියන 3.8 ක් විය. එමෙන්ම සමාගම විසින් සමාලෝචිත වර්ෂයට අදාළ ක්‍රියාකාරී සැලැස්මක්ද පිළියෙල කර නොතිබුණි. මේ හේතුවෙන් සමාගමේ කාර්ය සාධන ඇගයීමට විගණනයේදී නොහැකි විය.

වර්ෂයන්ට අදාළ ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම නියමිත කාල රාමුව තුළ පිළියෙල කරන ලෙස නිලධාරීන්ට උපදෙස් දී ඇත.

වක්‍රලේඛ උපදෙස් පරිදි කටයුතු කළ යුතුය.

4.2 ප්‍රසම්පාදන සැලැස්ම

විගණන නිරීක්ෂණ

කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම

නිර්දේශය

රජයේ ප්‍රසම්පාදන මග පෙන්වීම් වලට අනුව, සමාගම විසින් සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා ප්‍රසම්පාදන සැලැස්මක් පිළියෙල කර නොතිබුණි.

ප්‍රසම්පාදන සැලැස්ම සමාලෝචිත වර්ෂයේදී පිළියෙල කර නොතිබූ අතර, 2021 වර්ෂයේදී එය නිවැරදි කිරීමට අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගනු ලැබේ.

වක්‍රලේඛ උපදෙස් පරිදි කටයුතු කළ යුතුය.

4.3 අයවැය පාලනය

විගණන නිරීක්ෂණ

කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම

නිර්දේශය

සමාලෝචිත වර්ෂයේ ඇස්තමේන්තුගත ශුද්ධ ලාභය තරා ශුද්ධ ලාභය සමඟ සැසඳීමේදී සියයට 160 ක විචලනයන් නිරීක්ෂණය වූයෙන් අයවැය ලේඛනය ඵලදායී කළමණාකරණ පාලන කාර්යකයක් ලෙස යොදාගෙන නොතිබූ බව නිරීක්ෂණය විය.

යථාර්ථවාදී ලෙස අයවැය සකස් කිරීමට අදාළ පියවරයන් ඉදිරි වර්ෂයේදී පිළියෙල කරනු ලබන අයවැය ලේඛනයේදී ගනු ලැබේ.

අයවැය ලේඛනය ඵලදායී පාලන උපකරණයක් ලෙස යොදාගත යුතුය.